

★ MEGADETH ★ AC/DC ★ ALICE COOPER ★ DAVID LEE ROTH ★

★ W.A.S.P. ★
★ MOTÖRHEAD ★
★ BON JOVI ★
★ BLACK SABBATH ★
★ MÖTLEY CRÜE ★
★ METALLICA ★
★ DIO ★

★ IRON MAIDEN ★
★ RAINBOW ★
★ WHITESNAKE ★
★ KISS ★
★ SCORPIONS ★
★ OZZY OSBOURNE ★

SCREAM FOR ME FINLAND!

KANSAINVÄLISTÄ
HEVIKEIKKAHISTORIAA

1980-LUVUN SUOMESSA

BAZAR

MIKAEL HUHTAMÄKI

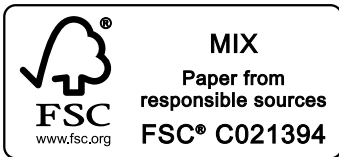
★ JUDAS PRIEST ★
★ DEEP PURPLE ★
★ GUNS N' ROSES ★

MIKAEL HUHTAMÄKI

**SCREAM
FOR ME
FINLAND!**

**KANSAINVÄLISTÄ
HEVIKEIKKAHISTORIAA
1980-LUVUN SUOMESSA**

BAZAR

Suomen tietokirjailijat ry on tukenut kirjoitustyötä.

Bazar Kustannus Oy
© Mikael Huhtamäki
Kannen kuvat Getty Images

Isbn 978-952-279-658-5

Taitto Susanna Appel
Painettu EU:ssa

SISÄLLYS

Intro: Hevidiggarin vuorisaarna	7
Iron Maiden – Scream for me Helsinki! (1980–1990).....	10
Rainbow – You’re looking red hot tonight Helsinki! (1981–1983)	42
Motörhead – No Sleep ’til Hämeenlinna (1981–1988).....	61
Whitesnake – ’Ere’s a song for ya Helsinki! (1983)	88
Ozzy Osbourne – Helsinki go wild for me tonight! (1983–1989).....	98
Scorpions – Finland Wide Live (1983–1991)	110
Black Sabbath – AY666 to HEL (1983)	124
Dio – Is rock ’n’ roll alive in Helsinki tonight? (1983–1987)	136
KISS – Helsinki Rock City (1983–1988).....	156
W.A.S.P. – Blind in Finland! (1984–1986).....	176
Mötley Crüe – Drink, fuck and rock! (1984–1989)	188
Metallica – Scanning the scene in Helsinki tonight (1984–1988).....	207
Bon Jovi – Got any cowboys here in Finland? (1985–1989).....	237
AC/DC – Highway to Helsinki (1986–1991).....	256
Judas Priest – Finnish Steel (1986–1991).....	268
Deep Purple – Perfect Strangers (1987–1991)	280
Megadeth – Anarchy in Finland (1988)	293
David Lee Roth – Finland style baby, yeah! (1988–1991).....	302
Alice Cooper – Trashes Finland (1989–1991)	316
Guns N’ Roses – You’re in the jungle Finland! (1991).....	331
Aftershow: Hesperia Strand All Night Long	345
Live and Heavy in Finland 1980–1991 –TOP 133	354
Hakemisto.....	359
Lähteet.....	366

INTRO: HEVIDIGGARIN VUORISAARNA

”Etsä ollut kattomassa eilen Dioa? Sillä oli jäähallissa kauhulinna ja lasermiekka ja... lohikäärme! Korvat soi vieläkin kun me laulettiin niin kovaa Long Live Rock 'n' Rollia!”

Yläasteen luokkakaverini keikkaraportti huhtikuussa 1986 sai minut kateudesta vihreäksi. Dio oli konsertoinut Helsingissä, mutta en ollut paikalla vaikka olin hevidiggari ja pidin lohikäärmeistä. Ensimmäiselle keikalleni menin vasta vuotta myöhemmin, 15-vuotiaana, kun Gary Moore tilutti ”rystyset valkoisina” Messukeskuksessa. Parhaiten mieleeni on jäänyt konsertin alku, kun kattovalojen sammussa ajauduin yleisömassan työntämänä kohti lavan etureunaa. Siinä kolmannen rivin paikkeilla sitten tarkkailin soittajien suorituksia ja napsin valokuvia salakuljettamallani pokkarikameralla. Nyt, yli kolmekymmentä vuotta myöhemmin, mieleen palaa kuitenkin vain kovin vähän yksityiskohtia – olisipa olemassa kirja, josta voisi tarkistaa mitä nuoruuteni hevikeikoilla tapahtui, myös niillä, joille en itse päässyt!

Scream for me Finland! on eräänlainen jatko-osa Live in Finland -tietokirjalle, joka käsittelee ulkomaisten pop- ja rock-artistien konsertteja Suomessa vuosina 1955–1979. Koska ulkomaisten rock-konserttien määrä kasvoi 1980-luvulla moninkertaiseksi edellisiin vuosikymmeneihin verrattuna, oli tällä kertaa tarpeen tehdä tiukempi aika- ja genrerajaus. Ja mikäpä olisi sen 80-lukulaisempi – ja yhäkin supersuosittu – musiikki-ilmio kuin kasarihevi?

Heavy rock -termi saattaa kalskahtaa nykyään vanhentuneelta, mutta 1980-luvun puolivälin paikkeilla tuon kattokäsitteen alle mahtui Suomessa niin melodinen pophevi, kaikista raskain hard rock, brittihevin uusi ja vanha aalto kuin myös thrash metal – ja paljon muuta. Tässä kirjassa olen luokitellut hevibändeiksi ne yhtyeet, jotka 1980-luvun musiikkitoimittajien mukaan soittivat heviä; heavy rockia tai heavy metallia.

Olen valinnut kirjaan 20 Suomessa vuosina 1980–1991 vierailutta bändiä tai artistia. Päävalintakriteerinä on toiminut yhtyeiden suosio niin 1980-luvulla kuin myös vuonna 2020. Näiden lisäksi karsintaan on vaikuttanut konserteista saatavilla olevan lähdeaineiston määrä ja laatu. Olen pyrkinyt valinnoissa objektiivisuuteen mutta olen tietoinen siitä, että kirjan ulkopuolelle on jäänyt kiinnostavia yhtyeitä. Muun muassa juurikin tuo Gary Moore ei mahtunut mukaan.

Kirja ei tarkalleen ottaen pääty 1980-luvun loppuun, ja siihen on kaksi syytä: Guns N' Rosesin Suomen-keikat osuivat vuoteen 1991, mutta halusin yhtyeen mukaan, koska he kuuluvat mielestäni samaan valiojoukkoon kasarihevi bändien kanssa. Vuoden 1991 loppuun ajoittuu myös grungen läpimurto, mikä tuntuu sopivalta päätepisteeltä hevikirjalle. Olen käsitellyt vuosien 1990–1991 keikat 1980-lukua tiiviimmin.

Bändilukujen alussa olen havainnollistanut yhtyeiden suosion kehitystä Suomessa heidän valikoitujen albumiensa listasijoitusten avulla. Tärkein tietolähdeeni on ollut Timo Pennasen erinomainen Sisältää hitin -listahistoriasivusto. Levylistat antavat perspektiiviä siihen, miksi yhtyeet ovat esiintyneet Suomessa sen kokoisille yleisöille kuin kulloinkin ovat. Hevikeikat eivät vielä 1980-luvulla läheskään aina myyneet jäähalleja täyteen.

Useimpiin kirjan keikkalukuihin sisältyy myös settilista, joiden lähteinä olen hyödyntänyt yleisöäänityksiä, lehtiartikkeluita ja paremman puutteessa ihan silkkaa internetiä. Jotkut kirjasta pois jätetyt biisilistat löytyvät setlist.fm-sivustolta.

Olen listannut kaikki hevikeikkavierailut Suomessa kirjan ”Live and Heavy in Finland 1980–1991 – TOP 133” -liitteessä. Myönnän auliisti, että listalla soveltamani hevimääritelmä on subjektiivinen. Genrerajojen määrittely on usein vaikeaa ja aika turhanpäiväistäkin työtä.

Olen pyrkinyt suhtautumaan tutkimuskohteisiin puolueettomasti, vaikka kirjasta toki saattaakin löytyä joitakin mielipiteenilmauksia. Keskeisiä keikkatietolähteitani ovat olleet sanoma- ja musiikkilehtien konsertti-ilmoitukset ja -arvostelut sekä tekemäni aikalaishaastattelut. Tavoitteenani on ollut dokumentoida valitsemieni hevikonseranttien tapahtumat ja niiden puitteissa syntyneet tarinat. Erityisesti olen pyrkinyt kertomaan, miten valitsemani bändit ja konsertit otettiin vastaan Suomessa vuosina 1980–1991 – sekä muutamassa tapauksessa jo 1970-luvun puolella. Käytettävissä ollut aineisto sävyttää lukujen sisältöä, enkä suinkaan kuvittele, että kirja kertoisi mitään lopullista totuutta siitä, oliko joku keikka ”hyvä” tai ”huono”.

Monet musiikkitoimittajat suhtautuivat 1980-luvulla hevi bändeihin ja -musiikkiin kriittisesti, mikä myös näkyy keikka-arvosteluissa. Negatiiviset

mielenilmaukset kuvaavat hyvin aikakauden asennekirjoa. Keikoilla olleiden fanien ääni on arvosteluissa jäänyt valitettavasti taka-alalle, ja teoksessa on siksi mukana joukko jälkikäteen kirjoitettuja faniraportteja, joita kutsun retroarvosteluiksi.

Omia keikkamuistoja on tervetullutta jakaa Facebookin Live in Finland 1955–1999 -ryhmässä!

For Those About to Rock!

Mikael Huhtamäki
Elokuussa 2020

Erityiskiitokset: Musiikkiarkisto, Kansalliskirjasto, Päivälehdien arkisto, Tapani Tikkanen, Tapio Keihänen, Tomi Putaansuu, Tomi Tiittanen, Zeus Mattila, Pekka Suonio, Jyrki Tuominen, Samuel Jylhä, Teija Virtanen, Lara Huhtamäki ja Leni Huhtamäki.

IRON MAIDEN

- SCREAM FOR ME HELSINKI!

(1980-1990)

”Huolimatta raskaasta heavy metal -maineestaan, rankoista sanoituksistaan ja varsin väkivaltaisiksi koetuista levykansistaan Iron Maiden on ’herrasmiesbändi’, jonka jäsenet eivät ole pahemmin aiheuttaneet skandaaleja yksityiselämässään.”

KARI NENONEN (HEAVY-ROCK, 1986)

Iron Maiden -albumit ja niiden korkeimmat listasijoitukset Suomessa (1980-1991)

JULKAISTU/LISTOILLE	ALBUMI	#
4/80	IRON MAIDEN	-
3/81	KILLERS	18
4/82	THE NUMBER OF THE BEAST	5
5/83	PIECE OF MIND	2
9/84	POWERSLAVE	4
10/85	LIVE AFTER DEATH (L)	5
9/86	SOMEWHERE IN TIME	1
4/88	SEVENTH SON OF A SEVENTH SON	1
9/90	NO PRAYER FOR THE DYING	2

”Iron Maiden lähtee käyntiin Uriah Heepin aikaansaannoksiin melkoisesti mieltäytyvällä Prowler-uralla, joka on omiaan herättämään kuulijassa ’taas yksi siedettävä kopiobändi’ -toteamuksen kaltaisia mietteitä. Jatkossa Iron Maiden

kuitenkin osoittautuu kiitettävän kokeilunhaluiseksi ja energiseksi ilmiöksi, jonka soitannossa yhdistyvät rohkeuden, osaamisen, melodisuuden ja voimalisuuden kaltaiset tekijät.”

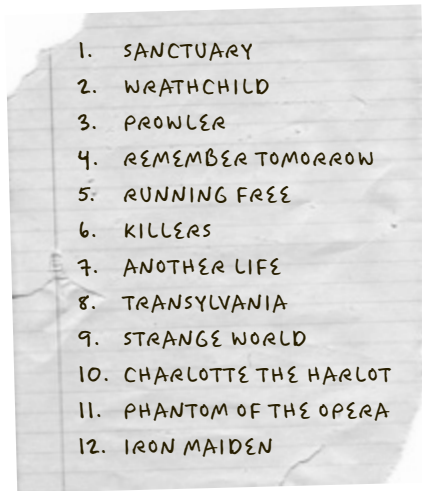
Näin Keijo Lindgren arvioi Back Beat -lehdessä alkukesällä 1980 Suomeen tulossa olevan brittibändin esikoisalbumia. Toimittaja lisäsi selvänäköisesti, että kyseessä on ”hyvinkin kehityskelpoinen ja kaiken järjen mukaan urallaan vielä pitkälle pääsevä jytäbändi, jonka suurin avu kätkeytyy nuoruuden rämäpäiseen intoon ja ilmeisen hyvään yhteishenkeen.”

Ensimmäiset Iron Maiden -maininnat löytyvät suomalaislehdistä toukokuulta 1980, jolloin bändi oli kiinnitetty Kuusrockin lauantain toiseksi pääesiintyjäksi. Suosikki esimerkiksi esitteli yhtyeen kesäkuussa otsikolla ”Iron Maiden uskoo heavimusaan”. Kokosivun juttu kertoi yhtyeen historiasta sekä jäsenten jalkapallofanatismista ja lempiruoista.

Harva suomalaisnuori kuitenkaan lienee tiennyt Iron Maidenista kovin paljon yhtyeen saapuessa tälle ensimmäiselle Suomen-keikalleen.

19.7.1980 KUUSROCK, OULU (IRON MAIDEN TOUR)

Kuusrockin virallinen järjestäjä oli Oulun Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys, joka oli pyörittänyt festivaalia Kuusisaassa vuodesta 1973. Käytännön toteutus ja bändikiinnitykset olivat Markku ”Marcus” Hännisen vastuulla, ja yhdistyksen talouspäällikkönä toimi Jouni Joensuu.

Markku Hänninen muistaa yhä millainen päätöksentekoprosessi Iron Maidenin buukkaamiseen liittyi.

”Koko touhu Iron Maidenin ympärillä oli heti kansainvälisempää, vaikka kovia bändejä oli Kuusrockissa ollut aiemminkin. Siinä oli erilainen meininki. En ensin reagoinut, kun Antti Einiö tarjosi sitä, koska mulla ei ollut niistä hirveästi tietoa. Mutta kun rupesin kyselemään mikä tämän bändin pointti on, niin huomasin, että niiden ympärillä kuhistaan.

Mulla oli tietynlainen verkosto, johon otin yhteyttä, ja kysyin mitä tiedätte Iron Maidenista. Muistan että joku Ruotsin radion tyyppi innostui siitä. Se oli että ’Hei helveti, ottakaa, tottakai!’ Bändiin oli reagoitu jo Euroopassa. Se oli tulossa sieltä jostakin, nousemassa.

Sillä ei ollut väliä, että Iron Maiden oli heviä. En ajatellut yhdenkään kiinnitykseni kanssa mitä ne tyylillisesti oli. Kun tuli mahdollisuus johonkin

bändiin, ajattelin vain mikä niiden trendi on. Että onko sillä kysyntää, tuleeko lipunmyyntiä.”

Iron Maidenin keikkapalkkion kerrotaan olleen 40 000 markkaa, ja lauantain Kuusrock-liput maksoivat 40 markkaa. Mikäli Maiden siis veti festareille yli tuhat katsojaa eikä bändi karkottanut muita lipunostajia, oli kiinnitys kannattava, pois lukien bändikohtaiset tuotantokulut. Paikalle saapui myös ainakin yhden tilausajon verran ruotsalaisia Maiden-faneja. Yhteensä yleisöä tuli Kuusrockiin lauantaina 6 000, kun järjestäjien tavoitteena oli 7 000 päiväkohtaista kävijää. Osaltaan asiaan on saattanut vaikuttaa kolea ja puolipilvinen festarisää.

Aiempien vuosien perusteella Kuusrock oli järjestyksenpidoltaan tiukka-pipoisessa maineessa. Alkoholinkäyttöä valvottiin tarkasti ja sisääntulijoiden kantamukset pengottiin porteilla. Yleisön seassa partioi järjestysmiesten lisäksi virka- ja siviiliasuisia poliiseja sekä huumekoiria.

”Epämääräisiä ei päästetä sisään ollenkaan”, Kalevassa kirjoitettiin, ja samassa yhteydessä eräs kajaanilaispoika kertoi tavanneensa Kuusisaarella ensimmäisen kerran helsinkiläisiä siviilipoliiseja.

”Ottivat kiinni kävellessä ja kun luulin että ne ovat jotain rahan kääntäjiä panin vastaan. Toinen löi palleaan, etten vastustelisi. Vasta sen jälkeen sanoivat etsivänsä huumeita, paperit esittivät vasta kun vaadin. Ei tuntunut mukavalta.”

”Iltaa keskitysleiriyleisö”, tervehti Ismo Alanko kuulijoita Hassisen Koneen aloittaessa settinsä.

Toisaalta jälkikäteen Kuusrockin sujuvia järjestelyitä ja rähinöiden puutetta kehuttiin. Huumeita ei löytynyt tuona vuonna lainkaan.

Vuonna 1980 oli Kuusrockin niskoille langetettu uusi, äänenvoimakkuutta koskeva määräys: Kello 20 jälkeen musiikki sai kuulua viidentoista metrin päästä lavalta mitattuna enintään 90 desibelin voimalla. Säännökseen suhtauduttiin lehdissä huvittuneesti, koska brittihevareiden musiikkityyli oli tiedossa. Maidenin huippuarvoksi mitattiin lauantaina 117 desibeliä, mutta tilaisuus sai jatkua, koska poliisi arvioi siitä aiheutuneen vastarannan asutusalueelle vähem-

män melua kuin ohiajavasta autosta. Loppujen lopuksi meluvalituksia kirjattiin vähemmän kuin edellisinä vuosina.

Hevibändin tarvitsemat äänenvoimakkuudet edellyttävät panostusta äänentoistolaitteisiin sekä perehtymistä yhtyeen vaatimuslistaan. Tämän Markku Hänninen oppi viime hetkellä.

”Iron Maidenin raideri oli jo semmoinen, että rupesin funtsimaan, että hetkinen, näillähän on kaiken näköisiä juttuja. Aikaisemmat bändit oli olleet helppoja näihin verrattuna. Kävi selväksi, että ainakin Iron Maidenin manageriosasto on tiukka ja haluaa tehdä asiat tarkasti.

Tämä sitten pamahti päälle, kun perjantaina oltiin kasaamassa festaripalettia. Matti Sarapaltion MS Audiotron hoiti äänentoiston, ja hänelle oli toimitettu bändin vaatimukset. Luotin että homma on hoidossa, eikä tarvitse kysellä perään. Mutta festivaalialueelle sitten käveli sisään sellainen rokkarin näköinen tyyppi, joka uteli että missäs Iron Maidenin kamat on? Mulle tuli ekana mieleen, että onkohan tämä mies nyt oikealla asialla.

Selvisi, että se on bändin stage manageri tai joku insinööri, ja se meni lavalle ja alkoi lehtiönsä kanssa laskeskelemaan watteja meidän kaiuttimista. Jossain vaiheessa aloin huolestua, kun vaikutti ettei siellä taida olla kaikki ihan kohdallaan. Ja kävikin ilmi, ettei Sarapaltio ollut varautunut kaikella kalustolla, mitä bändi vaati.

Lähdettiin siitä taksilla ajamaan Seurahuoneelle, kun tiesin, että Sarapaltio on siellä syömässä. Esittelin managerin Sarapaltiolla ja sanoin, että tässä on nyt semmonen epäsuhta havaittavissa, että lavalle pitäisi saada enemmän kamaa. Muistan, että levitettiin kaikki paperit Seurahuoneen salin biljardipöydälle ja ruvettiin laskemaan niitä juttuja. Sarapaltiokin myönsi hyvin äkkiä, ettei kaikki kamat ole lavalla, mitä sopimuksessa on vaadittu.

Matti sitten tempaisi puhelimen käteen, soitti Helsinkiin ja tilasi lava-autollisen lisää tavaraa. Siellä sen kaverit pakkasi rekkaan lisää kalustoa ja lähtivät tulemaan saman tien, yötä myöten kohti Oulua. Ne tulivat aamuyöstä paikalle ja saatiin siitä lavalle. Soitettiin managerille, että tulepa nyt kattomaan. Ja sitte se kelepas!

Muistan myös, että bändi vaati saada keikkapalkkioshekin ennen kuin menevät lavalle. Talouspäällikkö Joensuu tuli kysymään multa, että voiko antaa shekin niille, kun ne kyselevät sitä nyt. Mä katsoin, että bändi on paikalla ja kaikki oli nyt kunnossa, joten sanoin että anna pois vaan, kohtahan ne menee lavalle.”

Kuusrock-ohjelma la 19.7.1980

- 15.30 Zero Nine
- 16.10 Yets
- 17.20 Hassisen Kone
- 18.40 Pelle Miljoona
- 20.00 Eppu Normaali
- 21.30 Iron Maiden
- 22.40 Bad Manners

Kuusrock oli Iron Maidenille varsinaisen kiertueen ulkopuolinen pistokeikka ja vasta bändin toinen konsertti Manner-Euroopan puolella. Debyyttialbumin kiertue oli alkanut huhtikuun alussa Lontoosta, ja ennen Oulua oli Iso-Britannian lisäksi käyty Belgiassa. Kaikkea asiaankuuluvaa lavarekvisiittaa ei Suomeen tuotu mukana, kuten Markku Hänninen muistaa.

”Jossain vaiheessa Iron Maidenin tyypit rupesi vaatimaan, että meidän pitää hoitaa lavalle niiden Eddie-hirviö. Väittivät, että homma kuuluu meille ja jonkun pitää tulla maalaamaan se. No taas tutkittiin raideria, eikä siellä mitään sellaista ollut. Sanoin ettei meillä ole resursseja tollaiseen, joten emme hoida!

Ne esittivät sellaisen vaihtoehdon, että jos me hankitaan sinne lastulevyjä ja maaleja, niin he tekevät sen. Niin sovittiin, ja meidän talonmies kävi hakemassa maalaustarvikkeet. Yksi niiden roudareista rupesi maalaamaan sitä, ja siitä tuli helvetin hyvä! Pistettiin maalaus lavalle ja kaikki oli kunnossa.

Talletin maalauksen festareiden jälkeen meidän alakerran varastoon, kun ajattelin että sille löytyy varmaan käyttöä, jos vaikka hankin semmoisen kämpän, että isken sen seinään kiinni. Se oli nimittäin aika iso, kaksi isoa lastulevyä rinnakkain. Mutta se vaan katosi oudosti varastosta, eikä ole löytynyt mistään.”

Valokuvista käy ilmi, että Kuusrockin Eddie-maalaus muistutti esikoisalbumin kansikuvaa. Teos oli kiinnitetty lavan eteen, yläreuna eturivin silmien tasolle, joten harva taaempänä olleista katsojista lienee sitä nähnyt. Maalaus sisälsi myös hienon teknisen yksityiskohdan: Eddien silmiksi oli viritetty kaksi spottilamppua, jotka syttyivät ilmeisesti Iron Maidenin nimikkobiisin aikana.

Eivätkä lavasäädöt tuohon loppuneet. Keikkapäivänä käytiin bändienvälinen Suomi–Englanti-maottelu, jossa kiistakapulana oli Iron Maidenin rumpukokkeiden sijainti. Yhtyeen manageri oli sitä mieltä, että kun bändin lainarummut oli viritetty, mikitetty ja soundcheck tehty, ei niihin ole sen jälkeen syytä kenenkään kajota. Aiemmin esiintyville suomalaisyhtyeille tämä oli ongelma, koska heille ei jäänyt juurikaan esiintymistilaa. Kiivaiden ja pitkäkestoisten neu-

vottelujen jälkeen rumpukoroke lopulta siirrettiin lavan nurkkaan odottamaan vuoroaan, vaikka brittimanageri uhkaili keikan peruuntumisella. Riitelyyn kului niin paljon aikaa, että Suomi-bändeiltä jäivät soundcheckit tekemättä.

Matti Sarapaltio palasi rumpukorokekiistaan Soundissa 1982 otsikolla ”Hyvää vuotta vuotta, saatana!”.

”...Ja sitten vielä se ylenmääräinen ulkolaisten perseennuolenta ja pokkailu. Pitäisi olla enemmän kansallista ylpeyttä ja omanarvontuntoa. Pojat muutamasta pintabändistämme muistanevat toissavuotisen Oulun jutun, jossa engelsmannivieras ilmoitti rumpulavan mikkeineen olevan siinä-missä-se-on koko ekan konserttipäivän, johon meikäläinen, että ei onnistu, ja siihen Hänninen, että älä-nyt-etteine-suutu, josta meikäläinen bändeille pikaneuvonpitoon, jonka tuloksena: ME EI SOITETA, JOS NOI ENGELSMANNIT EI HYVÄKSY TASAPUOLISIA EHTOJA, johon sitten vieraat, että OK, ja Hänninen värisi vieressä. Homma hoidettiin hienosti ja asiallisesti ja vieraatkin huomasivat, ettei täällä pärjää viidakon metodeilla ja että diggaahan toi jengi näitä kansallisiakin bändejä.”

Iron Maidenin Kuusrock-keikan lehtiartikkelit olivat enimmäkseen lyhyitä lyttäyksiä.

Juho Juntunen muistelee Suosikin keikka-arviossaan Motörheadin Lemmyn liittyvää tarinaa, jonka mukaan tämä oli edellisen kesän Punkarockissa kuljettanut lanteillaan tiettyjä kiellettyjä aineita.

”Illan hämärtyessä lavalle sitten kapusi ensimmäinen ulkomainen vierailija. Mustiin nahka-asuihin pujottautuneet Iron Maidenin raivopäät mekastivat ja möykkäsivät, mutta suuret volyymit eivät tehneet metelistä musiikkia. Levyllä Iron Maiden on kohtalaisen kiinnostava bändi, mutta lavalla se ei jaksanut paljon innostaa. Ehkä vika oli siinä, että Lontoon Heathrown lentokentällä virkailijat olivat takavarikoineet Iron Maidenin panosvyöt. Eihän yksikään heavy metal-ryhmä voi paiskoa rockia ilman kokaiinilla täytettyjä panosvöitä.”

Helsingin Sanomien Markku Fagerlund ei nauttinut brittihevin uudesta aallosta.

”Pitkän odottelun ja kovan lavan takana tapahtuneen sähläämisen jälkeen areenalle saatu heavy-yhtye Iron Maiden oli festivaalien ainoa limbo. Laulusolisti vinkui kuin tapettava, kitaristit kiusasivat soittimiaan oikein urakalla mutta valmista vain ei tullut. Iron Maidenin manageri vyöryttelikin keikan jälkeen syytä ulkoiisiin tekijöihin eli lavarekvisiitan lähes täydelliseen puuttumiseen, mutta kyllä vikaa oli myös muualla.”

Oululaislehdistö ei ollut sen vastaanottavaisempaa. Kalevan Heikki Sissala kritisoi Maidenin aiheuttamia erityisjärjestelyjä ja ”me olemme tähtiä –meininkiä”.

”Maata järjestyttävällä volyyymillä (sananmukaisesti) yhtye mätti ilmoille kaikkea muuta kuin omaperäisiä heavy-riffejä kappaleilta, jotka suurimmaksi osaksi olivat peräisin yhtyeen keväällä ilmestyneeltä esikoislevyltä. Tuolla levyllä yhtye on huomattavasti paremmassa vedossa kuin lauantaissa elävässä esityksessä. Lisäksi yhtyeen jäsenet osoittautuivat huomattavasti kevyemmän luokan muusikoiksi kuin levyn perusteella oli osannut odottaa. Kaiken huippuna kuultiin yhtyeen rumpalin Clive Burrin ansiosta todellinen rimalanaliitus – tok-tok-tokoti-tok-tok-rumpusoolo, joka oli kuin piste iin päällä.”

Pohjolan Työn Heikki Mattilan mukaan ”Iron Maiden oli omaksunut kaikki heavy-bändin kliseet”, mutta keikassa oli oma viihdearvonsa: ”Paikoittain yhtyeen mahtipontinen esiintyminen oli jopa huvittavaa”.

Myös pari ymmärtäväisempää keikkaraporttia on löytynyt. Soundin Pertti Ojala koki Iron Maidenin musiikin kuulostaneen nopeutetulta Deep Purplelta tai Black Sabbathilta, ja panipa hän merkille myös yleisön reaktion.

”Vokalisti Paul Di’Anno kiljui kuin Ian Gillan konsanaan ja kitarat vinkuivat ja ulisivat. Vauhti ja meteli olivat päätähuimaavia. Bändin tosikkomainen armottomuus alkoi ennen pitkää hymyilyttää ja herättää kysymyksiä heavy-bändien vakavuuden syistä. Ehkäpä he eivät itsekään pidä soittamastaan musiikista, koska Iron Maidenin toinen kitaristi halusi välttämättä encoren päätteeksi rikkoa kitaransa. No, leikki sikseen. Kyllä Iron Maiden joka tapauksessa näytti kauniilta punaisen savuverhon seasta katseltuna. Yleisön suhteen bändi teki kuitenkin selvän työvoiton, sillä setin loputtua alueella näytti olevan satoja ellei peräti tuhansia heavyfaneja.”

Länsi-Savon Janne Riihikallio taisi jopa aistia, että nuorisomusiikin aikakausi oli lähestymässä jonkinlaista murrosvaihetta.

”Tällä kertaa ei punk-kulttuuri yleisön keskuudessa hallinnut siinä määrin kuin aiemmilla festivaaleilla. Nk. heavy-metalli näyttää tekevän comebackia melkoisella vauhdilla. Kuusrockin pääesiintyjä Iron Maiden edustaakin juuri heavya. Bändin suhteellisen raskassoutuinen esitys oli kesän suomalaisfestivaalien parasta antia. Tunti heavyherkkua kitarariffeineen ja pikkujippoineen sai yleisön varauksettoman suosion osakseen. Monikohan ’punkkari’ tarkisti kantansa Iron Maiden -myrskyn jälkeen.”

Varsinaiset faninäkökulmat on täytynyt kaivaa paikallaolleiden muistojen sokkeloista. Arto Heininen onkin kirjoittanut Kuusrock-vierailustaan Facebookin Live in Finland -ryhmässä.

”Eka levy oli hiljattain ilmestynyt ja kovasti tuli pidettyä, joten täytyihän sitä Turusta Ouluun lähteä. Ennen keikkaa tuli bändi tavattua alueella. Pelle Mil-

joonan esittäessä kappaletta My Generation Maidenit yhtyivät lauluun yleisön joukossa. Keikka oli kyllä erittäin kova ja mieleenpainuva. Dave Murray heitti meikän kohdalle Stratonsa, josta roudarin kanssa käytiin tiukka väantö. Holle Holopainen haastatteli meitä turkulaisia Rock-Radion ohjelmaan, joka lähetettiin seuraavalla viikolla. Kuva nimmareilla on Oulusta muistona.”

Yksityiskohtaisimman kuvauksen Iron Maidenin tunnin mittaisesta Oulun-vedosta pystyy yhä antamaan Tapani ”Tanna” Tikkanen. Hän kirjoitti muistojensa ja tekemänsä äänityksen pohjalta keikasta retroarvostelun tammikuussa 2020:

”Odotimme jännittyneinä parin bändikaverini kanssa Iron Maidenin setin alkua. Olimme kuulleet bändistä jo jonkun biisin radiosta, ja Running Free oli kolahtanut tarttuvuudellaan heti. Tiesin että heillä on kaksi kitaristia ja molemmat sooloilevat yksin ja yhdessä, eli mannaa oli tulossa siltä osastolta. Jotain mielikuvaa oli myös energisestä lavashowsta, bändin piti siis olla kova liveinäkin. Brittihevin uusi aalto oli tuloillaan ja nyt sitä oli tarjolla jopa Oulussa! The New Wave Of British Heavy Metal!

Keikka alkoi valtavalla volyyymilla, introssa jo tuli selväksi, että nyt lähetettiin!

Savumeren takaa näkyi setti kirkkaita flash-lighteja, jotka olivat suunnattu lavan takaa yleisöön, se oli todella vaikuttava ja voimakas efekti. Niitä käytettiin paljon koko keikan ajan.

Musiikki lähti jyräämään Sanctuary-kappaleen myötä ja se oli heti kuin leka päähän. En ollut koskaan kuullut mitään yhtä hurjaa ja rajua esitystä, vaikka parikymppisenä olin jo jonkin verran bändejä nähnyt. Tämä oli selvästi eri kaliiberin, suuren maailman touhua.

’Thank you, it’s nice to be here!’ , karjaisee Paul Di’Anno biisin loputtua, huomasin että yleisökin oli osittain äimän käkenä hurjasta menosta.

’The next song is from the forthcoming album, it’s called Wrathchild!’ Biisi on yksi keikan tiukimmista vedoista ja jyrää vahvasti. Paul Di’Anno varsinkin on tässä elementissään, sylkee sanat tiukasti, laulu on hyvää tulkintaa.

Yritämme huutaa jotain toisillemme kavereiden kesken, mutta mitään ei juuri kuule, volyyymi on älytön.

Välillä Dave Murrayn kitara kiertää, hän käyttää wowwow-pedaalia aika paljon ja aina biisin loputtua se meinaa alkaa ulvomaan. Ei kovin miellyttävän kuulosta kieltämättä. Näin käy Wrathchildinkin loputtua, mutta pian lähtee jo seuraava tykitys eli Prowler.

Meno jatkuu kovana, kirkkaat valot shokeeraavat yleisöä, ja Dave Murrayn kitara ulvoo kierron partaalla pääriffissä. Siinä hän jopa soittaa hieman epäviisesta riffiä, eikä se paikoitellen kuulosta menevän ihan kohdalleen. Osittain

wowwow-pedaalin käyttö korostaa lievää epävirettä. Tätä ei ehkä ihan niin aisti livenä, koska volyyymi on valtava ja hurja meno korvaa pienet fibat.

'Now we're gonna slow down a bit', toteaa Di'Anno Prowlerin jälkeen, 'The slow song from the album, called Remember Tomorrow!'

Taas meinaa Murrayn kitara lähteä kiertämään, mutta biisin käynnistyttyä alkufiilistelyjen jälkeen homma hoidetaan kotia. Ymmärrän, että tuo kierron rajamailla nuorallatanssiminen on myös tehokeino, mut ihan täysin ei pysy hallussa, varsinkin volyymin ollessa hurja tuo ei ole hyväksi kenellekään.

Biisin jälkeen Di'Anno ilmoittaa, että halusivat soittaa aiemmin, jotta 'we can give you the full volume before the curfew!'. Ja sen he pirulauta todellakin tekivät.

Biisien välissä ehdin pari sanaa vaihtaa kavereiden kanssa, ja totesimme mm. että Dennis Stratton näytti lavalla ihan Brian Robertsonilta punaisissa nahkahousuissaan, look oli ihan yks yhteen!

'We want you to put your hands together on this one...it's called Running Free!'

YES!! Nyt se tulee aattelin, lempparibiisi! Rumpali hakkas tovin basaria ottaakseen jengin messiin... Ja sit mentiin, tiukka veto viimeisen päälle. Mieleeni jäi Paul Di'Annon eleet, särmikkäät liikkeet, kehon kieli, hän esiintyi hyvin ja oli asiansa takana eikä melkein.

'Thank you!! The next song is a new one...Killers!' Tulevan levyn nimi-kappale ei antanut armoa sekään.

Seuraava biisikin oli Killers-levyltä, Another Life. Parin minuutin kohdalla alkaa rumpusoolo. Sellainen on tavaramerkki näissä kuvioissa ja toimihan se nytkin. Rumpali veti vajaat kolme minuuttia huudattaen jengiä useaan otteeseen – ja jengihän huusi!

Olin täpinöissäni täysin, totesin kaverilleni, 'kovin keikka tähän asti missä oon ikinä ollu, helvetin kova!!'. Näin se asia varmaan olikin parikymppisen musamiehenalun kohdalla.

Seuraavaksi tuli instrumentaali Transylvania ja suoraan perään medleynä Strange World. Siinä vähän laskettiin kierroksia, niinku tapana on, ladattiin lippaat lopputykitystä varten.

Charlotte The Harlot, yksi henk.koht. suosikkeja pisti taas vauhtia koneeseen ja se toimi todella hyvin. Yksi keikan huippuvetoja, tarttuvat riffit, iskut, valot ja tiukka ote kestää koko biisin loppuun asti.

'Thank you! Is everybody all right? ARE YOU ALL RIGHT? Hey, I mean AAAARRREEEE YOOOUUU AAAALLLRIGHT!!!' kysyy Paul, ja yleisö mylvii.

★ MEGADETH ⚡ AC/DC ⚡ ALICE COOPER ⚡ DAVID LEE ROTH ★

KUN HEVI HYÖKYI SUOMEEN

1980-LUVUN SUOMI eli tasaisen harmaata yhtenäiskulttuurin aikaa kylmän sodan varjostamassa maailmassa. Onneksi jähmeään tunnelmaan toivat piristystä metallimusiikin uudet tuulahdukset ulkomailta.

Scream for me Finland! kertoo hevimusiikin hyökyaallon iskemisestä Suomeen. Kirja on jaettu lukuihin artisteittain, ja se kertoo arkistomateriaalien ja silminnäkiöiden tarinoiden kautta kansainvälisten heviyhtyeiden keikoista Suomessa. 80-luvulla täällä ehtivät vieraila mm. Iron Maiden, Rainbow, Motörhead, Whitesnake, Ozzy Osbourne, Scorpions, Black Sabbath, Dio, Kiss, W.A.S.P., Mötley Crüe, Metallica, Bon Jovi, AC/DC, Judas Priest, Deep Purple, Megadeth, David Lee Roth ja Alice Cooper.

KIRJA VIE LAVALLE ja sen taakse kertoessaan, kuinka suomalaiset tuolloin lämpenivät näille myöhemmin legendoiksi muodostuneille yhtyeille. Teatraaliset konserttikokemukset herättivät pelkoa ja inhoa kriitikkokunnassa ja muissa konservatiivipiireissä, mutta jäähallillinen suomalaisnuoria ei voinut olla väärässä – hevi on paskimmillaankin parasta!

MIKAEL HUHTAMÄKI (s. 1971) on entinen teinihevari, joka on tutkinut rock-konserttien historiaa ja kirjoittanut aiemmin kirjan *Live in Finland – Kansainvälistä keikkahistoriaa Suomessa 1955–1979*.

ISBN 978-952-279-658-5

KL 78.33

KANNEN SUUNNITTELU JUSSI KARJALAINEN

WWW.BAZARKUSTANNUS.FI

★ DIO ⚡ METALLICA ⚡ MÖTLEY CRÜE ⚡ BLACK SABBATH ⚡ BON JOVI ⚡ MOTÖRHEAD ⚡ W.A.S.P. ★

★ IRON MAIDEN ⚡ RAINBOW ⚡ WHITESNAKE ⚡ KISS ⚡ SCORPIONS ⚡ OZZY OSBOURNE ★

★ ★ JUDAS PRIEST ⚡ DEEP PURPLE ⚡ GUNS N' ROSES ★ ★